

Anne DUSSART

Caritas International Belgium
Departement Asiel en Migratie
a.dussart@caritasint.be

EMN BELGIUM - ASYLUM AND MIGRATION POLICY EVENT 2017

5 December 2017

Session III: IRREGULAR MIGRATION and RETURN

National developments in the field of reintegration

Als Sociale Organisatie

kunnen wij andere
doelgroepen bereiken
en vaak meer
vertrouwen geven

Rol van de lokale
partner:

Voor en na terugkeer -
eerste contact met
thuisland

Signaalfunctie : noden
na terugkeer

Monitoring van de
terukeerders

Regelmatig huisbezoek
door de lokale partners
met en zonder re-
integratiedienst (en
fedasil)

De terugkeerder zelf

Is terugkeer terug naar het
bekende of is het een nieuwe
migratie

Voor vertrek vaak een gevoel
van mislukt migratie

Aandacht voor “welzijn”

Terugkeer is
complex

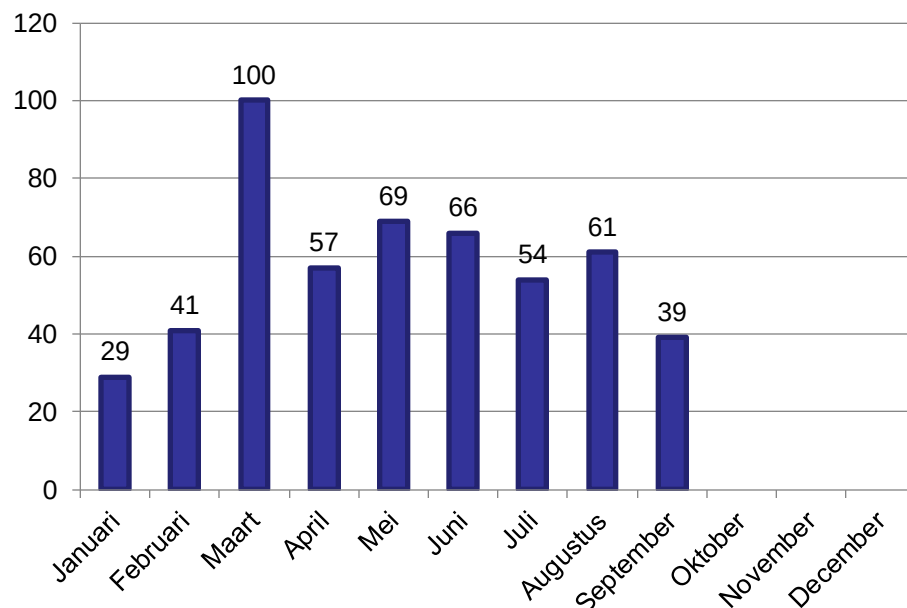
Huisvesting,
Economische
activiteit, Sociaal
netwerk,
Gezondheid

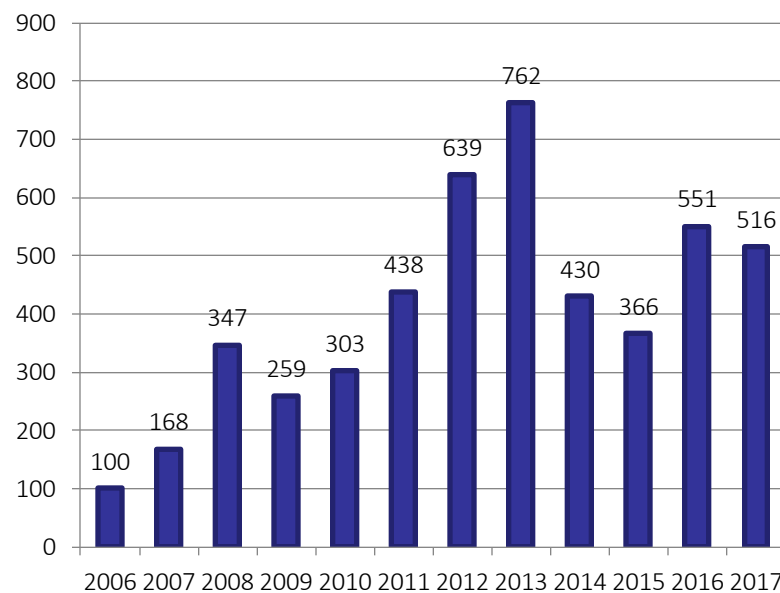
Enkele algemene statistieken van de dienst re-integratie

back office : voor de terugkeerloketten en steden– sociale diensten –
opvangcentra – diaspora
5 Caritas-medewerkers die regio specifiek werken

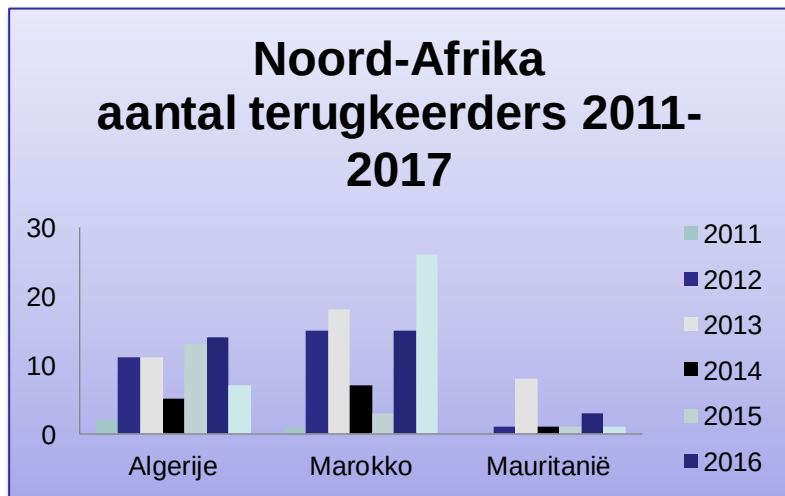
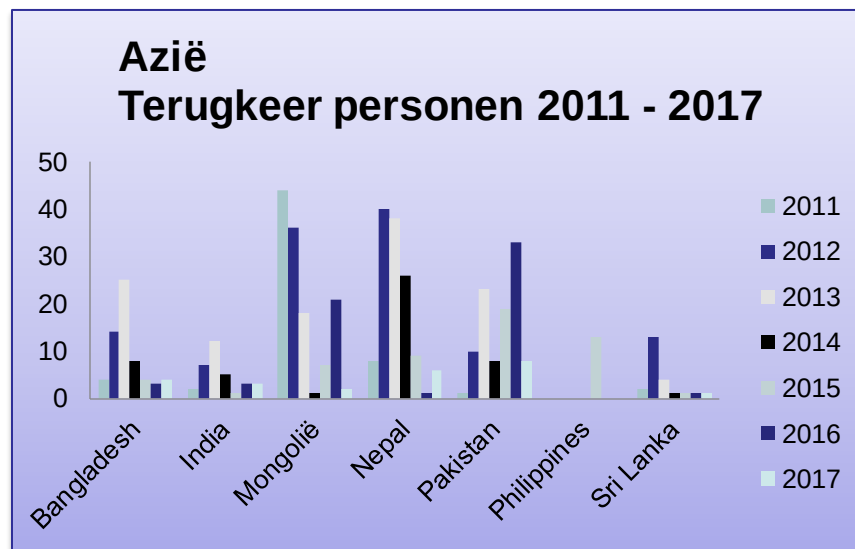
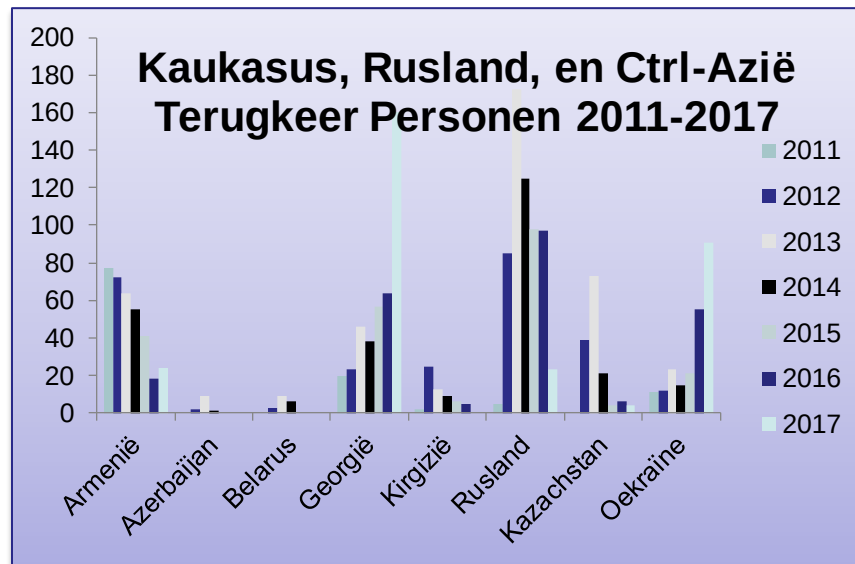
Aantal personen vertrokken tot 09/2017 = 516

Totaal aantal terugkeerders 2006-2017

Georgië	31%	160
Oekraïne	18%	91
Irak	16%	85
Marokko	5%	26
Armenië	5%	24
Rusland	4%	23
Brazilië	4%	21
Pakistan	2%	8
Algerije	1%	7
Nepal	1%	6
Overige	13%	65
Tot		516

AMAAR :Adapted Medical Assistance After Return

- Voor ernstige zieke terugkeerders nadat de controle geneesheer van fedasil zijn goedkeuring heeft gegeven (voorbeeld voet-prothese,rolstoel, chemo)
- Ondersteuning tot 6 maanden na terugkeer (verlengbaar tot 1 jaar)
- Voordeel : gebaseerd op de reële kost van de medische behandeling

Voor vertrek

Assad en Dharer , 2 Broers uit Ramadi (Irak) in 2016 naar België om medische redenen - Op straat in Gent → SOI Gent

- Begeleiding voor terugkeer: Project AMAAR
 - Identificeren medische noden
 - Aankoop elektrische rolstoel
 - Opvragen prijzen medicijnen, behandelingen, speciaal ziekenhuisbed.
- Praktisch: fit-to-fly? Escorte? Batterij van de rolstoel?

Situatie na terugkeer:

Assad : budget van €1700 - Kapperszaak in Bagdad -Inkomen voor beide broers

Dhaher: €700 + €13 000 AMAAR : Nog naverzorging op regelmatige basis met ondersteuning partner maar al een verhoogde zelfstandigheid door de rolstoel

Ondertussen terug in Anbar (provincie van herkomst)

Kwetsbaarheid Georgië : Center for Mental Health and Prevention of Addiction = gratis sinds juli 2017

- Verschillende types preventie voor verslavingen, incl. Methadonbehandeling
- **Caritas Georgië = tussenpersoon** bij de opstart van de behandeling (eerste contact leggen tussen migrant & centrum, verzamelen documenten, etc.) - Verschillende locaties in Georgië waar patiënten de dosis kunnen afhalen
- Verplichte basiskosten (eerste dokteronderzoek & attest = 70 Lari of +/- 25 EUR)
- Beperkte hoeveelheid meenemen op vliegtuid (max 2 dagen) – met attest
- Combinatie Dublinprocedure – Methadonbehandeling komt zeer vaak voor => beperkte re-integratiebudgetten - Positieve evaluatie

David verbleef 2 jaar België

Verslaving Methadon (na druggebruik) en alcohol opgelopen in België, keert terug naar Koboeleti (methadoncentrum aanwezig)

Re-integratiebudget van 700 EUR + 500 EUR

- 700 EUR: investering in café ouders (aan kust)
- 500 EUR: betaling methadonbehandeling (toen betalend) en afkicksessies alcohol + gesprekken met psycholoog

Evaluatie na 2j was zeer positief

- Geen spijt van beslissing VT, wel van migratie naar Europa en daaropvolgende problematiek
- Beginperiode na VT zeer moeilijk
-woonde bij ouders- door 'mislukking in Europa

REMA : terugkeer naar Marokko met een aangepaste begeleiding

- Marokkaanse doelgroep leeft in precare situaties, in de winter zelfs in noodopvang
- Niet altijd op de hoogte over de mogelijkheid van vrijwillige terugkeer
- Vaak een lang nadenkproces om tot de beslissing te komen om terug te keren, omdat ze een lang verblijf in Europa achter de rug hebben
- Kennen de lokale Marokkaanse context niet goed meer, durven de familie niet confronteren
- Vaak een jarenlang irregulier verblijf achter de rug zonder officieel te kunnen werken, waardoor de zoektocht naar een vaste en officiële job in Marokko nog moeilijker wordt
- Overgrote meerderheid over mannen van middelmatige leeftijd, met medische problemen die zijn gestart door het precare verblijf in België

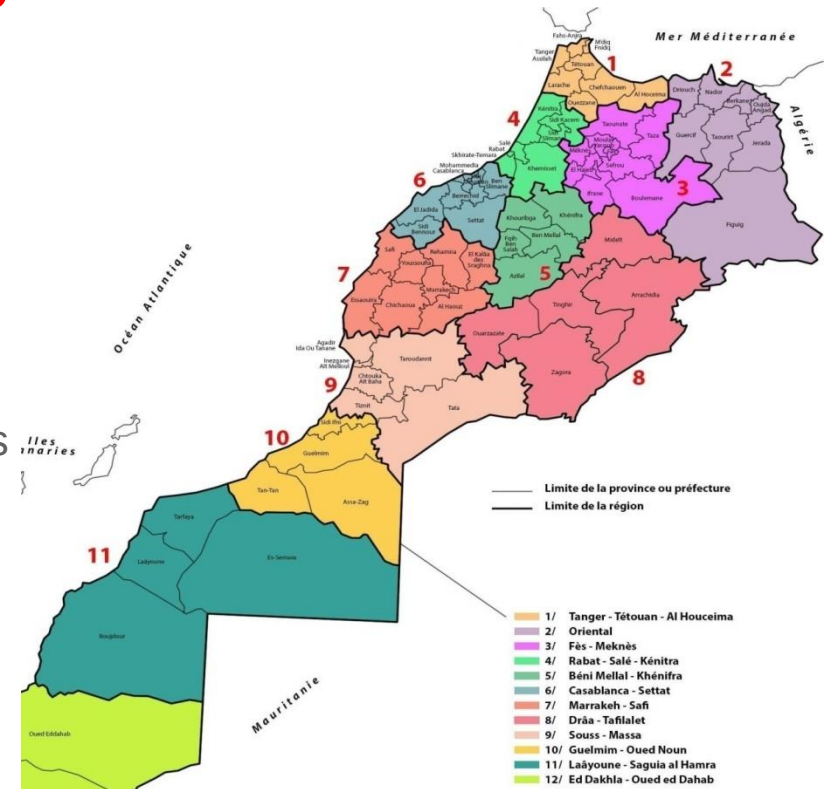

Hoe verloopt de re-integratieondersteuning in Marokko

Partner : Fondation Orient – Occident

- Begeleiding van migranten uit sub-Sahara met een focus kwetsbare profielen
- Hulp bij professionele integratie jonge Marokkanen met uitbreiding ook voor terugkeerders en migranten (GIZ-project)
- Begeleiding op verschillende niveaus (psychologisch, educatief, ...)

■ Vormingen en trainingen

Mogelijkheid om vormingen aan te bieden, met focus op nood arbeidsmarkt, volgens competenties terugkeerder. Te betalen met re-integratiebudget indien niet gratis aangeboden. (ANAPEC)

■ Begeleiding bij het opstarten van een economische activiteit

De lokale partner kan helpen bij uitwerken idee en opstart, maar vaak:

- Informele activiteiten met re-integratiebudget
- Investeren in bestaande activiteit van vrienden of familie
- Grote eigen financiële inbreng (lenen familie)
- Types activiteiten die werden opgestart: Bakkerij - Winkels oa verkoop van batterijen / olie/ leer/ elektronica - Kapperszaak - Internetcafé

Verderzetting in 2018

- Nog meer inzetten op de de **eerste momenten na terugkeer** via begeleiding op de luchthaven, transitwoning en administratieve en psychologische ondersteuning de noden bepalen
- Opstellen van een **medische en sociale kaart** van de verschillende instellingen, teneinde mogelijke doorverwijzingen te vergemakkelijken
- Vederzetting samenwerking met **ANAPEC** en samenwerking met andere organisaties om vormingen te vergemakkelijken (professionele opleidingen) waartoe de terugkeerder kan toetreden (gratis of van re-integratiebudget).
- **Verbreiding van het netwerk van arbeidsinstellingen** en dit in drie steden Rabat, Casablanca en Tanger

Terugkeer naar Kameroen :

- Jonge alleenstaande vrouwen zonder kinderen in het land van herkomst (vaak als student naar EU gekomen)
- Alleenstaande vrouwen die kinderen hebben achtergelaten in het land van herkomst en hier dus opnieuw rekening mee moeten houden bij terugkeer
- Oudere vrouwen die hun gezondheid als prioriteit moeten zien

- Na terugkeer mogelijkheid om **extra ondersteuning** te ontvangen wanneer economische activiteit door de partner positief wordt geëvalueerd (opgestart in **Kameroen en Senegal**, met bedoeling om dit uit te breiden in 2018)
- Op het vlak van hun **economische activiteit** moeten vrouwen meer ondersteund worden om de dagelijkse uitdagingen aan te gaan
- Maar ook **psychologisch vlak** is intensievere begeleiding vereist: stress gelinkt aan de economische activiteit, financiële druk van de familie, ontmoediging, onenigheden met de familie, schoolbaan van de kinderen, etc.

Bedoeling om in 2018

- **collectieve managementtrainingen** en **peergroep ontmoetingen** te organiseren ter ondersteuning van de economische activiteit op middellange en lange termijn
- Netwerk van **micro-kredietinstellingen** versterken en op zoek gaan naar mogelijke samenwerkingsakkoorden met deze instellingen

